

Ważne wskazówki

Mając na względzie lepszą czytelność zrezygnowano z używania za każdym razem formy żeńskiej i męskiej. Jeżeli stosowana jest forma neutralna lub męska, należy pod tym rozumieć zarówno kobiety, jak i mężczyźni.

Osoby wchodzące do budynku sądu poddawane są kontroli bezpieczeństwa. Potrzebny na to czas proszę uwzględnić przy planowaniu swojego przyjazdu.

W sądach nie zawsze wszystkie pomieszczenia przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Jeżeli potrzebuje Pan/Pani wejścia "bez barier", proszę poinformować się o możliwościach danego sądu w tym zakresie.

1. Jako świadek spełniają Państwo ważny obywatelski obowiązek. Swoimi zeznaniami mogą się Państwo w znacznej mierze przyczynić do wydania sprawiedliwego orzeczenia przez sąd. Nawet wówczas, gdy uważają Państwo, że swoimi zeznaniami niewiele mogą Państwo wnieść do sprawy, Państwa stawiennictwo jest konieczne dla ustalenia prawdy. Jeśli dysponują Państwo zapiskami lub innymi dokumentami, które mogą Państwu ułatwić odpowiedzi na pytania dowodowe, prosimy zabrać je ze sobą na rozprawę. Państwa stawiennictwo jest wymagane również wtedy, jeśli już raz składali Państwo zeznania w tej sprawie.

Szczegółowe informacje znajdują Państwo w ulotce informacyjnej „Szukamy świadków!”, którą mogą Państwo pobrać z Internetu pod adresem <http://www.mj.niedersachsen.de>

2. Świadek, który bez dostatecznego usprawiedliwienia nie stawi się na rozprawę, jest obciążony kosztami spowodowanymi przez jego nieobecność. Jednocześnie jest na niego nakładana kara porządkowa w wysokości do 1000 euro, a w przypadku, jeśli nie może być ona ściągnięta, areszt porządkowy w wymiarze do sześciu tygodni. Może być też zarządzone przymusowe doprowadzenie.
3. Za wystarczające usprawiedliwienie uznaje się tylko sytuację, w której świadek nie może stawić się na rozprawę z ważnego powodu (na przykład z powodu poważnego zachorowania). Jeśli są Państwo zdania, że nie mogą Państwo stawić się na wezwanie z takiego ważnego powodu, prosimy o natychmiastową informację z przedstawieniem powodów. Powód nieobecności należy uwiarygodnić, przedkładając zaświadczenie lekarskie lub inne zaświadczenie. **Zaświadczenie o niezdolności do pracy nie jest wystarczającym dowodem.** Z zaświadczenia lekarskiego powinno wynikać, że **nie mają Państwo zdolności procesowej i nie mogą podejmować podróży.** Sąd sprawdzi wtedy przytoczone przez Państwa powody. Dopóki nie otrzymają Państwo jednak innej wiadomości, niniejsze wezwanie zachowuje moc.
4. Proszę o informację **natychmiast** po otrzymaniu wezwania, czy istnieją okoliczności, które powodują, że Państwa stawiennictwo wiązałoby się ze **znacznymi kosztami**. Przypadek taki mógłby na przykład mieć miejsce, jeśli z powodu stawienia się na rozprawę nie mogliby Państwo rozpocząć zarezerwowanej w sposób wiążący podróży urlopowej i rezygnacja spowodowałaby wysokie koszty. Jeśli z powodu prowadzonej przez Państwa działalności gospodarczej mieliby Państwo ponieść koszty zastępstwa lub utrata zarobku za kilka dni, również proszę o **niezwłoczne** poinformowanie o tym sądu przez dołączenie odpowiednich dowodów.
5. **Prosimy o natychmiastową informację, jeśli zamierzają Państwo rozpocząć podróż z innego miejsca niż wymienione w wezwaniu, ponieważ w innym przypadku mogą**

Państwo ponieść szkodę przy ustaleniu przysługującego Państwu zwrotu kosztów.

6. O ewentualnych zmianach adresu proszę poinformować również niezwłocznie, aby zapewnić możliwość kontaktu w każdym czasie.
7. Na żądanie, w ramach postanowień ustawy o wynagrodzeniach i odszkodowaniu w wymiarze sprawiedliwości, otrzymają Państwo odszkodowanie z tytułu utraconych zarobków, niekorzyści w prowadzeniu gospodarstwa domowego, opóźnień czasowych i kosztów oraz zwrot wydatków z tytułu kosztów podróży i innych wydatków.

Państwa prawo do odszkodowania wygaśnie, jeśli nie zostanie zgłoszone ustnie lub pisemnie do sekretariatu sądu wymienionego w wezwaniu w terminie **trzech miesięcy** od zakończenia czynności przesłuchania w charakterze świadka. W razie wcześniejszego zakończenia czynności termin ten rozpoczyna bieg od dnia ogłoszenia Państwu o załatwieniu sprawy. Jeśli w jednej instancji zostaną Państwo wezwani kilkakrotnie, decydująca dla rozpoczęcia biegu wszystkich terminów jest data ostatniego wezwania w tej instancji.

8. Wysokość utraconych zarobków należy udokumentować dowodami. Pracownicy najemni powinni przedłożyć zaświadczenie pracodawcy o wysokości regularnych zarobków brutto (również w przypadku wynagrodzenia miesięcznego), o zwykłym dziennym wymiarze czasu pracy, o godzinie rozpoczęcia i zakończenia pracy, oraz informację, czy utracone zarobki dotyczą tylko czasu pracy utraconego w skutek stawienia się na rozprawę, czy również czasu wcześniejszego i późniejszego. Załączamy formularz odpowiedniego zaświadczenia.

Osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą, wykonujące wolne zawody itp. powinny przedłożyć odpowiednie inne dokumenty (na przykład pokwitowanie dotyczące wydatków z tytułu koniecznego zastępstwa w firmie, zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej, kartę rzemieślnika).

Odszkodowaniu podlegają regularne zarobki brutto, w tym składki ubezpieczenia społecznego opłacane przez pracodawcę, za cały okres wezwania, jednak nie więcej niż dziesięć godzin dziennie i najwyżej 21 euro za godzinę.

9. Zwrotowi podlegają tylko udokumentowane wydatki (na przykład bilety na publiczne środki komunikacji, z których świadek skorzystał, pokwitowanie wydatków na opiekę nad małymi dziećmi).

W przypadku korzystania z publicznych, regularnie kursujących środków komunikacji zostaną Państwu zwrócone rzeczywiście poniesione koszty zgodnie z postanowieniami ustawowymi.

W przypadku korzystania z własnego lub przekazanego w nieodpłatne użytkowanie pojazdu mechanicznego koszty dojazdu są rozliczane według stawki 0,25 euro za każdy przejechany kilometr z doliczeniem wydatków gotówkowych (w szczególności opłat za parkowanie). W przypadku korzystania z innych pojazdów mechanicznych zwrotowi podlegają rzeczywiście poniesione wydatki do wysokości kosztów korzystania z własnego pojazdu mechanicznego z doliczeniem wydatków gotówkowych.

Wyższe koszty dojazdu podlegają zwrotowi, jeśli można przez to zaoszczędzić dodatkowe kwoty odszkodowania, lub są konieczne ze względu na szczególne okoliczności.

Wydatki, których można było uniknąć, nie podlegają zwrotowi.

10. Jeśli przewidują Państwo, że poniosą Państwo znaczne koszty dojazdu lub inne koszty, na wniosek może zostać Państwu przyznana zaliczka na zwrot kosztów podróży.

Wniosek ten mogą Państwo złożyć do sądu wymienionego w nagłówku, w pilnych przypadkach również do sądu rejonowego właściwego dla Państwa miejsca

zamieszkania. Wniosek należy złożyć niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego wezwania.

11. W niektórych sądach istnieje możliwość opieki nad świadkami przed i podczas przesłuchania. Ponieważ instytucja ta nie jest dostępna w każdym sądzie, zaleca się zasięgnąć informacji w sądzie wymienionym w wezwaniu, czy taka instytucja tam istnieje.

Wskazówki dla pokrzywdzonych i/lub oskarżycieli posiłkowych:

Pokrzywdzonych w sprawach, w których może być nałożona kara grzywny, dotyczą wyłącznie poniższe punkty 13, 18 i 19.

12. Pokrzywdzeni mają prawo do złożenia wniosku o informację dotyczącą umorzenia postępowania, miejscu i terminie rozprawy głównej, jak również zarzutach wysuwanych przeciwko oskarżonemu i wyniku postępowania. Pokrzywdzeni mogą w szczególności wnioskować o udzielenie im informacji, czy skazanemu wydano zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym bądź utrzymywania z nim stosunków. W przypadku, jeśli pokrzywdzony nie włada językiem niemieckim, na wniosek może on otrzymać informację o miejscu i terminie rozprawy głównej w innym języku, który jest dla niego zrozumiały.

Ponadto na wniosek pokrzywdzonego, w przypadku gdy wykazano uzasadniony interes oraz gdy nie stanowi przeszkody żaden wymagający szczególnej ochrony interes zainteresowanego (§ 406d StPO (kodeksu postępowania karnego)), pokrzywdzonemu udzielana jest informacja dotycząca tego, czy wobec oskarżonego lub skazanego wydano nakaz zastosowania bądź uchylecia środków polegających na pozbawieniu wolności albo czy po raz pierwszy bądź kolejny przyznano mu przepustkę lub pozwolono skorzystać z przerwy w odbywaniu kary. W prawnie określonych przypadkach szczególnych udzielenie tych informacji nie wymaga wykazania uzasadnionego interesu. Ponadto na wniosek pokrzywdzonego jest udzielana informacja, czy oskarżony lub skazany uniknął kary pozbawienia wolności poprzez ucieczkę, i jakie podjęto w związku z tym w danym przypadku środki ochrony pokrzywdzonego.

Informujemy, że informacje mogą nie zostać udzielone, jeżeli nie jest możliwe ich doręczenie pod wskazany adres.

Jeżeli pokrzywdzony wskazał adwokata jako doradcę prawnego, w przypadku wyznaczenia adwokata albo jeżeli pokrzywdzony jest reprezentowany przez adwokata, informacje przekazywane będą adwokatowi.

13. W przypadku, gdy istnieje uzasadniony interes, pokrzywdzony ma prawo domagać się wglądu do akt bądź określonych wypisów z akt za pośrednictwem adwokata, jak również zapoznać się z dowodami będącymi w depozycie urzędowym, o ile nie stanowi przeszkody żaden wymagający szczególnej ochrony, nadrzędny interes oskarżonego bądź innych osób (§ 406e StPO (kodeksu postępowania karnego)).

14. Pokrzywdzony ma prawo do skorzystania na własny koszt z pomocy prawnej adwokata, który jest obecny podczas przesłuchania i może wykonywać niektóre prawa pokrzywdzonego.

Ponadto na wniosek pokrzywdzonego podczas przesłuchania może być obecna w charakterze świadka wskazana przez niego zaufana osoba, chyba że zagrażałoby to dochodzeniu (§ 406f StPO (kodeksu postępowania karnego)).

15. Zgodnie z treścią § 395 StPO osoby uprawnione do wystąpienia jako oskarżyciele posiłkowi mogą skorzystać z obecności adwokata także przed wniesieniem jawnego powództwa i bez oświadczenia o wystąpieniu, lub też mogą być na ich wniosek przez niego reprezentowane. Mają one prawo do obecności podczas rozprawy głównej, także jeśli mają zostać przesłuchane w charakterze świadka. Także adwokat osoby uprawnionej do wystąpienia jako oskarżyciel posiłkowy posiada prawo do obecności podczas rozprawy głównej.

16. Upewnienia pokrzywduzonego poza postępowaniem karnym (§ 406i StPO)

- a) W przypadku wynikających z popełnionego przestępstwa roszczeń majątkowych, pokrzywduzony, zgodnie z treścią §§ 403 – 406c StPO i § 81 ustawy o sądownictwie dla nieletnich (JGG) może wysunąć je wobec osoby oskarżonej w postępowaniu karnym, o ile podlegają one jurysdykcji sądów powszechnych, a postępowanie jeszcze się nie toczy na drodze prawa cywilnego. Odpowiedni wniosek może zostać złożony pisemnie bądź ustnie i zaprotokołowany przez urzędnika sądowego, a podczas rozprawy głównej także ustnie przed wygłoszeniem mowy końcowej. Pokrzywduzony musi wskazać powód i przedmiot roszczenia, a nadto powinien dołączyć materiał dowodowy. Na wniosek sąd może zdecydować o przyznaniu pokrzywduzonemu pomocy w zakresie uzyskania pomocy adwokata.
- b) Oprócz tego pokrzywduzony może stosownie do
- ustawy o ochronie przed przemocą wnioskować o podjęcie decyzji o zarządzeniu środków przeciwko oskarżonemu,
  - ustawy o odszkodowaniach dla ofiar wystąpić z roszczeniami o zaopatrzenie i
  - przepisów administracyjnych federalnych lub poszczególnych landów wystąpić w danym przypadku z roszczeniami o odszkodowanie.
- c) Pokrzywduzony może uzyskać także wsparcie i pomoc dzięki zarządzeniu pomocy dla ofiar
- w formie porady
  - poprzez udostępnienie lub pośrednictwo w zdobyciu zakwaterowania w obiekcie chronionym
  - poprzez pośrednictwo w udostępnieniu ofert pomocy terapeutycznej lub medycznej, a także psychologicznej lub innych dostępnych ofert wsparcia w zakresie psychospołecznym.

17. Upewnienia pokrzywduzonego w ramach postępowania karnego (§ 406i StPO)

- a) Zgodnie z treścią §§ 395, 396 StPO lub § 80 ust. 3 JGG, pokrzywduzony może przystąpić do postępowania w powództwie jawnym jako oskarżyciel posiłkowy, a przy tym
- zgodnie z treścią § 397a StPO może wystąpić o przyznanie pomocy adwokata lub pomoc w zakresie kosztów postępowania wynikających z jego udziału i
  - może wystąpić stosownie do § 397 ust. 3 StPO i §§ 185 i 187 GVG z wnioskiem o tłumaczenie ustne i pisemne w postępowaniu karnym.
- b) Ponadto pokrzywduzony może
- wystąpić w postępowaniu karnym z roszczeniem w zakresie prawa majątkowego, wynikającym z czynu karalnego, stosownie do §§ 403 do 406c StPO oraz § 81 ust. 3 JGG,
  - o ile jest przesłuchiwany jako świadek przez prokuraturę lub sąd, wystąpić z roszczeniem o odszkodowanie stosownie do ustawy o wyrównaniu i odszkodowaniu ze strony wymiaru sprawiedliwości,
  - uzyskać stosownie do § 155a StPO zadośćuczynienie na drodze wyrównania ze strony sprawcy w stosunku do ofiary, jak również
  - stosownie do § 158 StPO złożyć zawiadomienie o czynie karalnym lub wniosek o ściganie sprawcy przestępstwa.

Dopuszczeni do udziału w postępowaniu oskarżyciele posiłkowi, zgodnie z treścią § 397a StPO mogą wnioskować o wyznaczenie adwokata dla oskarżenia posiłkowego.

Pokrzywdzeni mają również możliwość uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji do spraw pomocy ofiarom przestępstw. Tam otrzymają oni również informacje dotyczące psychospołecznej pomocy sądowej.

18. W Dolnej Saksonii ofiary przestępstw mogą korzystać między innymi z biur do spraw pomocy ofiarom przestępstw prowadzonych przez Fundację Pomocy Ofiarom w Dolnej Saksonii (Stiftung Opferhilfe Niedersachsen).

Biura do spraw pomocy ofiarom przestępstw oferują konkretnie następujące formy pomocy: pomoc i doradztwo psychospołeczne, pośrednictwo w zakresie poszukiwania dalszego wsparcia i doradztwa, wsparcie podczas rozpraw sądowych, spraw urzędowych, spotkań z adwokatami i lekarzami, a także pomoc w składaniu wniosków. Ponadto ofiary przestępstw otrzymują informacje dotyczące pomocy finansowej i roszczeń.

Biura pomocy ofiarom przestępstw znajdują się w następujących miastach: Aurich, Brunshwik, Bückebug, Getynga, Hanower, Hildesheim, Lüneburg, Oldenburg, Osnabrück, Stade i Verden. Dane najbliższego biura wraz z adresem, nazwiskiem osoby do kontaktu oraz godzinami przyjmowania interesantów znajdują Państwo na stronie www.opferhilfe.niedersachsen.de.

Fundacja Pomocy Ofiarom w Dolnej Saksonii (Stiftung Opferhilfe Niedersachsen) ściśle współpracuje z regionalnym oddziałem stowarzyszenia WEISSER RING e.V. (www.weisser-ring.de) w Dolnej Saksonii. Ponadto na szczelbu regionalnym działa szereg innych instytucji świadczących pomoc ofiarom przestępstw.

19. Więcej informacji znajdują Państwo w specjalnej broszurze wydanej przez Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości (Bundesjustizministerium) (przewodnik dla ofiar przestępstw), którą można pobrać ze strony internetowej: <http://www.bmiv.de/opferschutz>.
20. Jeżeli pokrzywdzony nie włada językiem niemieckim lub jest słuchowo upośledzony lub ma zaburzenia mowy, to może na przeciąg całego postępowania karnego zażądać bezpłatnej pomocy tłumaczki lub tłumacza. Poza tym pokrzywdzony ma prawo zażądać pisemnego tłumaczenia zarządzeń pozbawienia wolności oraz aktów oskarżenia, nakazów karnych i nieprawomocnych wyroków.